

JESÚS I L'ESGLÉSIA

FRA JACINT DURAN

¿Volia Jesús l'Església?

Intentaré comunicar la relació de Jesús amb l'Església i la importància cabdal d'aquest tema per comprendre Jesús i per a la vida cristiana. Són reflexions en diàleg, retocant o seguint G. Lohfink en els seus llibres entorn de l'Església. Ell vol rebatre una opinió que diu: "Jesús va predicar el Regne de Déu i li va sortir l'Església", com si fos un accident. El teòleg protestant del segle XIX, Harnack, diu que la qüestió de la fe, del Regne de Déu, és una qüestió entre la pròpia ànima i Déu, i res més. L'Església no hi pinta res, més aviat hi fa nosa. Aquestes dues afirmacions es troben presents en les converses dels cristians actuals. Moltes vegades es parla de l'Església com una espècie de malaurada equivocació que va haver-hi després de Jesús, o d'una associació que, aprofitant-se de Jesús, el que ha fet a través de la Història és malmetre el que havia rebut, en comptes de fer-ho créixer. És a dir, es veu la Història de l'Església com una decadència progressiva. Jesús anunciava el Regne, i li ha sortit "aquesta cosa tan estranya" que és l'Església, i que es dedica a malmetre, amagar i perseguir aquells que volen ser cristians, seguidors de Jesús. La visió general predominant és aquesta. I l'altra visió també és molt present avui dia, que la fe, la qüestió religiosa, és cosa meva, i no té repercussions col·lectives ni comunitàries, l'Església fa nosa.

Això es veu en dos grans personatges en la Història de l'Església: Orígenes i sant Joan de la Creu. Orígenes té un comentari al llibre del Càntic dels Càntics. Aquest llibre no narra només la relació entre un

noi i una noia, sinó l'al·legoria de la relació entre Déu i l'Església. Ja en el món jueu es troba aquesta al·legoria de la relació entre el poble d'Israel i el seu Déu. En el món cristià, Orígenes, hi veu una al·legoria de la relació íntima que hi ha entre l'Església i Jesucrist.

Per un altre costat, Urs Von Balthasar en el seu llibre Glòria fa una crítica no d'Orígenes sinó d'aquest altre gran escriptor i místic: Sant Joan de la Creu. Si llegiu aquest sant, en un dels textos més bells que s'han fet, ell fa també un comentari al Càntic dels Càntics, però canvia els personatges. Ja no és el poble d'Israel, o l'Església, en relació amb el seu Déu, sinó que es tracta de l'ànima i Déu. I això no és que ho negui la tradició més antiga cristiana però quan es fa exclusiu es desdibuixa el Cristianisme. El Cristianisme no es pot entendre si no és en comunitat. No és una relació entre jo i Déu, que sí que ho és, però no exclusivament ni principalment.

Jesús diu: "Us dono un manament nou, que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat... Tothom coneixerà que sou deixebles meus quan us estimeu com jo us he estimat" (Jn 13,34-35). Per tant, hi ha el món per un costat i els deixebles de Jesús per un altre. Sense aquesta realitat comunitària, la fe no s'entén. I això és el que costa més d'entendre en l'actualitat. Del que està parlant Jesús és de crear una comunitat, una fraternitat. A través d'una comunitat concreta vol aplegar la humanitat en una gran família. Però necessita un instrument per poder-ho fer i aquesta fraternitat ho podrà fer vivint el seguiment de Jesús. Això ho farà atractiu, i així esde-

vindrà instrument del Regne. Jesús l'anomenarà pròpiament "la meva família", i la tradició posterior l'anomenarà Església.

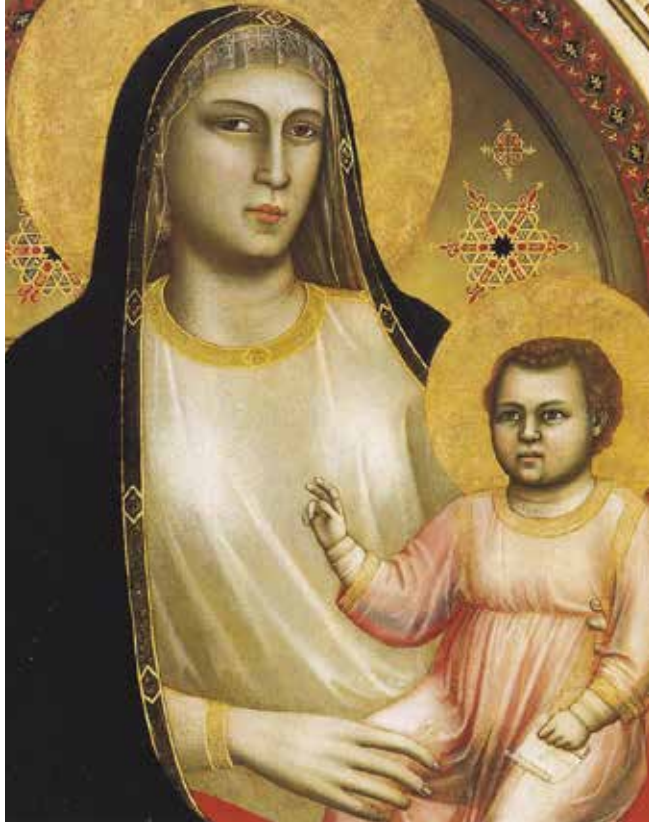
Altres grups en temps de Jesús

En l'època de Jesús hi havia diversos moviments, el seu no era l'únic. A part dels més típics que ja coneixem prou, com eren els fariseus i els saduceus, hi havia altres tres classes de grups: Els messiànics, els apocalíptics i els profètics.

Els grups messiànics són aquells que esperen un Messies, algú que ha de venir, un Ungit de Déu, que ha de revoltar-se contra l'opressor. Acabaran concretant-se a poc a poc en els zelotes que, amb la seva política de no baixar del burro, acabaran destruint pròpiament Jerusalem i després tot Israel. Un dels deixebles de Jesús l'anomenaran zelota. Per tant, dintre del grup de Jesús hi havia zelotes.

Un altre grup és el dels apocalíptics. Aquests són més pacífics, encara que més durs. Són aquells que esperen que vingui la fi del món, i per això s'hi han de preparar. Deien que quan a Israel hi hagués un grup que complís fil per randa tot el que diu la Llei, vindria la fi dels temps. La comunitat de Qumran, els essenis, eren apocalíptics. Estaven repartits en diversos llocs d'Israel i, fins i tot, de fora d'Israel. L'any 70 es van associar amb els zelotes perquè es pensaven que era la fi del món.

Finalment els grups profètics constitueixen la tradició més pròpia d'Israel. Els profetes posen l'accent en què el poble d'Israel s'ha de convertir. Com els profetes de l'Antic Testament posen en qüestió el mateix poble. És el poble el que ha de canviar, i el Senyor vindrà per perdonar els seus pecats. Aquests grups cercaven la conversió del poble d'Israel. Bàsicament trobem a Joan Baptista i al mateix Jesús. Joan es posa al costat del riu Jordà, com una imatge de l'entrada definitiva a Israel cap a Jerusalem (celestial) i això després de convertir-se.

I qui s'ha de convertir? El poble d'Israel. A Jesús l'hem de posar en aquest grup, i subratllo, grup, no individu. A Jesús en els evangelis se'l troba sol: A vegades va sol a resar, està sol a la Creu, al Gòlgota... però són poques vegades, ja que normalment sempre se'l troba rodejat de gent. Sobretot està rodejat dels seus deixebles.

El grup de Jesús

De grups de mestres amb els seus deixebles n'hi havia de diferents tendències, tots tenien coses en comú i diferències. Quatre aspectes són els que diferenciaven i donaven fesomia pròpia al grup de Jesús:

1. Era un grup que tenia una imatge de Déu molt estranya i contrastava fortament amb la imatge que de Déu es tenia a Israel. Això cal subratllar-ho. Diu Jesús: "Estimeu els vostres enemics i llavors sereu fills del vostre Pare celestial que fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos"

(Mt 5,45). No és només una exhortació moral, sinó que fa referència, com totes les exhortacions, a Déu (hem de fer això perquè Déu és així). Jesús és el primer en estimar els seus enemics. És una imatge d'un Déu estrany, profundament proper, un Déu a qui se li remouen les estranyes quan veu venir el seu fill, no el bo, sinó el dolent, i quan el veu li surt a l'encontre i tot ell es commou i no el deixa ni disculpar-se perquè l'abraça. És un Déu diferent. És un Déu que es veu en el rostre de Jesús: "Ningú t'acusa, tampoc jo no t'acuso. Ves-te'n i no pequis més" (Jn 8). És una imatge d'un Déu que sobta, i si no ens sobta és que no estem davant del Déu que està predicant Jesús. És un Déu que demana que estimem els nostres enemics, no ho diu com un imperatiu, sinó que afegeix que llavors serem fills del nostre Pare, que estima els seus enemics i fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos, que es commou com una mare, que no acusa... Aquest és el primer distintiu d'aquest grup.

2. El segon distintiu del grup que Jesús formà a l'entorn seu és la relació que els deixebles mantenen amb Ell. Jesús, en aquell grup, no és simplement un cap. Jesús, en el grup ho és tot. Jesús una i altra vegada dirà: "Vosaltres no m'heu escollit a mi, sóc jo qui us he escollit a vosaltres" i això queda clar en els relats de la crida als deixebles: "Segueix-me". El que és típic d'un deixeble en el món jueu és que va a buscar el seu mestre, però en el cas de Jesús no es tracta d'això. Jesús crida dient: "Deixa-ho tot, vine i segueix-me...", "no sou vosaltres els qui m'heu elegit, sóc jo qui us he elegit".

3. En el grup no es parla de la llei i del seu significat... La matèria d'aquest grup és Jesús. Jesús no ensenya dient:

"En el llibre de l'Èxode es diu... en el llibre d'Isaïes es diu..." sinó "Jo us dic..." I el Nou Testament, redactat en grec, posa un tros en hebreu: "Amen, amen" abans del "jo us dic", Ell és la font mateixa de la seva autoritat. No diu "Déu", o "l'Antic Testament", sinó "Jo us dic". La centralitat de Jesús és bàsica. És ell qui crida, és Ell la font de la doctrina i, a més, l'han de seguir jugant-se la vida per ell. Diu: "Qui busca la vida la perdrà i qui la perdi la retrobarà", "vés, ven tot el tens i segueix-me" –no "segueix-lo", a Déu, sinó "segueix-me", a mi. "Qui vulgui seguir-me que agafi la seva creu i m'acompanyi". Per tant, la centralitat de Jesús en aquest grup és total. És Ell la font del grup, és Ell la font de la Paraula, és Ell la font de la vida i de la mort. L'evangeli de sant Marc diu, d'una manera molt descriptiva: "Els elegí perquè estiguessin amb Ell i per enviar-los a predicar" (Mc 3,14). Per enviar-los, certament, però primer han d'estar amb Ell, i aquest estar amb Ell no s'acabarà mai, fins i tot els portarà a la mort. És jugar-se la vida amb Jesús.

4. El quart element és la radicalitat absoluta, cosa que a nosaltres ens posa molt nerviosos. Jesús no diu: "Si vols seguir-me, ens trobarem de 3 a 7h."... Ho demana tot. "Qui vulgui salvar la vida la perdrà i qui la perdi per mi, la retrobarà". Estem davant d'un grup que comença de manera molt bonica, amb un Déu d'una gran tendresa però amb una gran exigència. No es tracta de Papà Noel..., es tracta de la totalitat. Jesús a uns els demanarà unes coses i a uns altres unes altres... però a tots, no els demana poc o molt, sinó que els ho demana tot. Tot, es tracta de Déu. Aquestes són les "pretensions de Jesús".

Hi ha un altre aspecte important d'aquest grup. És un text que se cita molt poc a la litúrgia. És de l'evangeli de sant Joan: "Els guardes del temple se'n tornaren a trobar els grans sacerdots i els fariseus. Aquests els van dir: ¿Per què no l'heu portat? I els guardes respongueren: Ningú no ha parlat mai com aquest home". I continua dient el text: "Vosaltres –diuen els fariseus als soldats–, ¿també us heu deixat enganyar? ¿Qui de les autoritats o dels fariseus ha cregut en Ell? Només hi creu aquesta gentussa d'ignorants de la llei i que mereixen la condemna". O sigui, ¿qui són els que van amb Jesús? La gentussa. Hi ha un altre text que diu: "Ha vingut Joan Baptista, que no menja pa ni beu vi, i diu: Té el dimoni; ha vingut el Fill de l'home, que menja i beu, i diu: Aquí teniu un golut i un bevedor, amic de publicans i pecadors. I a la primera carta als de Corint dirà: Mireu els que heu estat elegits. No n'hi ha massa savis, no n'hi ha massa..." (1Co 1). Per tant, vol dir que l'ambient en el qual es movia Jesús, era un ambient de gent senzilla, els pobres...

Jesús i els altres pobles

En els evangelis ens trobem amb textos absolutament universalistes. En el capítol 25 de sant Mateu diu que tots els pobles i nacions es posaran davant del Fill de l'home i forjarà aquella frase que quedarà gravada en or en la nostra memòria, en la nostra consciència: "Tot allò que fèieu a un d'aquests petits, per petit que fos, a mi m'ho fèieu". Això és la resposta a la pregunta de la gent de tots els pobles: "¿Quan us vam acollir? ¿Quan us vam donar de menjar? ¿Quan us vam donar vestit?" No ho sabien. Jesús mostra que l'accés a Déu és l'accés al petit. Jesús diu: "Qui acull un d'aquests petits, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, acull aquell que m'ha enviat". Per tant, si el que anhela l'ànima de la persona humana, és trobar-se amb l'absolut de Déu, hi ha una porta d'accés per a tothom: Els petits.

Quan parla dels altres pobles, parla en concret: Els conflictius samaritans. Jesús posarà els "heretges" com a exemple. Recordem la paràbola: El Bon Samarità era un que formava part d'un poble, no sols diferent sinó confrontat amb Israel.

El leprós que retorna un cop guarit, també és un samarità, un estranger, i Jesús li reconeix la seva fe: “La teva fe t’ha salvat”. El centurió, era un pagà. Pertanyia a la potència enemiga. Jesús s’admirà de la seva fe i diu: “No he trobat en tot Israel tanta fe”. Per tant, Jesús reconeix la fe, l’amor com l’accés a Déu, en gent que no és del poble d’Israel.

Però, curiosament, i aquí hi ha una cosa que normalment passem de puntes. Quan Jesús envia els dotze i després els setanta-dos, diu: “No aneu als pagans, no aneu als samaritans... Aneu a les ovelles perdudes del poble d’Israel”. ¿Com lliga això amb el que hem dit fins ara? En aquest punt s’hi juga el perquè, la raó de l’existència, de l’Església. Jesús, quan envia els seus deixebles, els envia a les ovelles perdudes del poble d’Israel perquè són les que tenen la feina, com a poble escollit, de ser instrument i imatge de la salvació universal. És un poble sacerdotal. Per al bé de les nacions. Hi ha un poble que és escollit i que viu d’una manera diferent i contraposada al món, que visible el que Déu vol per al món sencer, per a tota la humanitat. El poble d’Israel és l’instrument escollit per Déu per aplegar tots els homes en la unitat. Pontífex, pont, sacerdot. Aquest poble fa visible el pla de Déu, i n’és l’instrument necessari per dur-ho a terme. Quan Déu convoca el seu poble a través de Jesús, el que vol fer és un poble, una família que ajudi, com l’instrument imprescindible, per ajuntar tots els pobles del món. I això, no d’una manera genèrica, sinó concreta.

Hi ha un text important en aquest sentit. És d’Isaïes, capítol 2, que diu: “Als darrers temps, la muntanya del temple del Senyor s’alçarà ferma sobre els cims de les muntanyes, dominarà per damunt dels turons. Totes les nacions hi afluiran, s’hi encaminaran tots els pobles dient: Veniu, pugem a la muntanya del Senyor, al tem-

ple del Déu de Jacob. Ell ens ensenyarà els seus camins i nosaltres seguirem les seves rutes. Perquè de Sió en surt l’ensenyament, de Jerusalem, la paraula del Senyor. Ell serà jutge entre les nacions, arbitrarà sobre els pobles. Forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances. Cap nació no empunyarà l’espasa contra una altra ni s’entrenaran mai més a fer la guerra. Casa de Jacob, veniu, caminem a la llum del Senyor!”.

Jesús coneixia perfectament aquest text que tracta dels darrers temps. El que fem l’Església és fer present ja ara i aquí els darrers temps, amb la nostra petitesa. Quan es fan les coses a la manera de Jesús, els darrers temps són avui. ¿Quina és la finalitat de l’Església? És fer present allò que Déu vol per al final dels temps: Que tota la humanitat sigui u amb Ell. “Que Déu ho sigui tot en tots”.

L’objectiu de la vida és la comunió, que l’home es trobi amb Déu, però no sol, sinó en comú-unió. Ens trobarem amb Déu i amb tothom, fins i tot amb aquella persona que tant em molesta. I si no

puic estar amb aquesta persona que em molesta, no podré estar amb Déu. “Els darrers temps”, per tant, és la unitat de tota la família humana amb Déu. L'Església hauria d'intentar unir, ja ara, no per la pròpia força sinó per la força de Crist que viu en nosaltres. Unir els fills dispersos pel món perquè de la muntanya de Sió, que és l'Església, en surt l'ensenyament, la saviesa, el Sermó de la Muntanya, Crist. L'Església és imatge i instrument.

El grup de Jesús

¿Què és el que hem de viure per a ser una comunitat contrastant i diferent del món, que mostra que al món es pot viure d'una manera diferent i no simplement com una ONG més? “Totes les nacions hi afluiran”. Atretes. Jesús parla de la llavor petita, petita però real.

El poble de Déu està cridat a fer present allò definitiu, ara i aquí, d'una manera

petita com ho és una llavor de mostassa, però real, i d'aquesta comunitat en surt l'ensenyament, el Sermó de la Muntanya, que és viscut per Jesús de Natzaret. La comunitat cristiana viu per mostrar que és possible de ser viscut, que no és una simple utopia.

L'Església ha de caminar a la llum del Senyor, com diu Isaïes. El projecte que Jesús ha encarnat amb la seva existència i ha explicat en el Sermó de la Muntanya, cal fer-lo realitat. No es pot predicar ni mostrar res si no s'ha viscut. El que és bàsic a la comunitat cristiana és fer-ho, fer una comunitat contrastant. És fer una comunitat alternativa al món, on l'única força per fer-ho és Jesús mateix: “Veniu a mi tots els que esteu cansats i afeixugats, i trobareu el repòs que tant desitjàveu”. “Feu-vos deixebles meus i trobareu aquell repòs que tant desitjàveu”. És Ell qui porta el nostre jou. És Ell qui fa possible el que ens proposa. La fascinació que Crist produeix en nosaltres i la seva real presència: “Jo seré amb vosaltres cada dia, fins a la fi del món” és el motor del món nou.

La nova “família” de Jesús, que es creà al seu entorn, estava formada per seguidors que vivien a casa seva, com Marta i Maria, i el seu germà Llützer, oferint-li hospitalitat a Jesús i als seus deixebles. També hi havia els deixebles que van amb ell, itinerants, que ho havien deixat tot: “Vés, ven tot el que tens, dona-ho als pobres, vine i segueix-me”; aquí hi ha, a més dels dotze, els 72 que cita sant Lluc i les dones que el seguien i l'ajudaven amb els seus béns (Lc 8). I d'aquests, Jesús escollirà 12 apòstols “perquè visquessin amb Ell i va enviar-los a predicar” (Mc 3,14). El sentit de la seva missió és compartir la sort de Jesús. Després de les seves sortides per predicar el Regne de Déu tornen “a casa”, a la casa de la sogra de Pere a Cafarnaüm, que és com el quarter general del grup. El que els evangelis anomenen “a casa”.

Característiques de la Comunitat de Jesús

El Sermó de la Muntanya és com una síntesi del missatge de Jesús on descriu com és i ha de ser la seva comunitat. Va dirigit, en coherència amb el que hem dit, a Israel (Mt 4,25) on ha de resplendir la llum per a totes les nacions, i en primer lloc als deixebles que “s’atansen” a Jesús, o millor, que Jesús crida (Mt 5,1). És la descripció de la comunitat contrastant, diferent al món, per oferir una alternativa a la seva manera de fer.

La societat contrastant de Jesús és:

1. Una societat sense pares

Quan, a l’Evangeli de Marc, Pere pregunta: “I nosaltres que ho hem deixat tot, ¿què ens tocarà?”, Jesús promet la vida eterna i el cent per u als qui han deixat casa, germans, germanes, mare, pare, fills o camps. Però cal tenir en compte que quan els promet que rebran el cent per u en cases, germans i mares, omet la figura del pare (Mc 10,29-30).

A la comunitat de Jesús tots són germans. No s’ha de donar a ningú el nom de pare, perquè, de Pare, només en tenim un, que és el del Cel. Ni s’han de dir mestres, ni guies. És una societat de germans i petits que volen servir i no ésser servits.

2. Una societat constructora de pau

L’altra gran característica de la família de Jesús és ser constructors de pau, no violenta: “No us hi torneu contra els qui us fan mal” (Mt 5,39). S’ha de guarir el mal amb la sobreabundància del bé. “Qui vulgui quedar-se el teu vestit, dóna-li també el mantell”. “Estimeu els vostres enemics, pregueu pels qui us persegueixin... així sereu com el vostre Pare que fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos”. És el desig d’imitar Déu. Pau ens dirà, tot resumint, que el mal es venç a força de bé. Jesús envia els seus deixebles com ovelles enmig de llops “sense bossa ni sarró”, sense armes, des de la feblesa i la pobresa, desarmats.

3. L’opció pels pobres fent-se pobre

A Lluc les Benaurances estan plantejades com l’anunci de la Bona Nova als pobres que són alliberats. El text de les Benaurances connecta amb l’escena de la sinagoga de Natzaret quan Jesús llegeix el text d’Isaïes (Lc 4,14): “L’Esperit del Senyor reposa sobre meu, Ell m’ha ungit. M’ha enviat a portar la bona nova als pobres, als cecs el retorn a la llum, a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l’any de gràcia del Senyor...” Aleshores comença dient-los: “Avui es compleix aquesta escriptura que acabeu d’escoltar”. En dir “avui es compleix aquesta Escriptura” està dient “avui els pobres són alliberats”, d’una forma real. I hauríem d’afegir: Com un gra de mostassa, com una llavor, com el llevat dins la massa.

Però Joan Baptista, des de la presó, s’estranya de la migradesa d’aquest compliment, per això pregunta: “¿Ets tu el que ha de venir o hem d’esperar un altre? I Jesús respon: “Feliç el qui no quedarà decebut de mi” (Mt 11,1).

Mateu, en canvi, presenta les Benaurances com a descripció de les actituds del cristià, fa una radiografia de Jesús, el retrat de com és Jesús.

Quan Mateu parla dels “pobres en l’esperit”, es refereix a aquells que s’han fet pobres per estar al servei del Regne, lliurement, acceptant la crida de Jesús. És el cas de Pere, Jaume, Joan, dels dotze i altres deixebles que acompanyen i acullen Jesús. Aquests pobres voluntaris tenen fam i set de justícia, de que es compleixi la voluntat de Déu. Actuen a través de la misericòrdia, la pau, la netedat de cor, la humilitat... i acaben sent perseguits a causa de la justícia, a causa de Jesús.

El grup ha de ser sal i llum de la terra, instrument de justícia i de pau. Opta pels pobres, pels petits, a través de la pobresa. En aquesta situació el Regne ja és enmig d’ells. Saben que no es pot servir a Déu

i a les riqueses, que és més fàcil que un camell passi pel forat d'una agulla que un ric entri en el Regne de Déu. Saben que han de ser com el bon samarità i no com el ric Epuló. Que tot el que facin a un d'aquests petits, per petit que sigui, ho fan al Fill de l'Home. I qui acull un d'aquests petits acull Jesús, i qui acull Jesús acull Aquell que l'ha enviat. "Qui m'estima, guardarà les meves paraules; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell", llegim en l'evangeli de Joan (14,23).

4. Un grup que no judica

Jesús vol que quedi clar que en la seva família només hi ha un que pot jutjar: El Pare. Per això insisteix dient que allò que contamina l'home és allò que surt del seu cor i no el que menja. I allò que surt són els mals pensaments, que diuen les versions per traduir la paraula grega que hi ha en el text "dialoguismoí", els diàlegs interns, les murmuracions. La llengua fa impur tot l'home. Tot el que veiem i entenem ho interioritzem a través de la paraula, perquè la persona humana és paraula. I del que sobreix del cor en parla la boca, diu l'Evangeli.

Per això Jesús insisteix en: "No judiqueu i no sereu judicats". A més, no hi veiem bé: "Treu primer la biga del teu ull i llavors veuràs prou clar per a treure la brossa de l'ull del teu germà". Sant Jaume en la seva carta ho destaca molt tot això.

5. Un grup que viu el perdó comunitari (Mt 18)

El llistó que posa Jesús al seu grup és molt alt. Per això no es pot viure sense perdó, sense el perdó mutu dels germans de la família de Jesús. És la possibilitat de regeneració. Per això Jesús insisteix en el perdó incondicional, setanta vegades set.

Tot el capítol 18 de Mateu està dedicat a les relacions fraterne dins de la comunitat. El pecador és com l'ovella perduda que s'ha de rescatar, un malalt que s'ha de guarir i no un delinqüent. Perquè "no són els sans els que necessiten metge sinó els malalts".

I puc perdonar perquè he estat perdonat. El problema és que ens oblidem del molt que se'ns ha perdonat i, per això, som exigents amb els altres (Mt 18,23), com aquell alt funcionari que després de ser perdonat d'un deute immens no va saber perdonar el poc que li devia un company. "Si no perdones de tot cor el teu germà, Déu tampoc no et perdonarà a tu".

6. Jesús, fonament de la comunitat

Però, igual que el perdó és absolutament necessari per a la regeneració de la comunitat de Jesús, Ell n'és la font, el fonament, la condició de possibilitat d'aquesta fraternitat. Més, els textos acaben fent coincidir la família de Jesús amb Jesús mateix: "Qui us acull a vosaltres m'acull a mi". I a Jesús com a portador del Pare: "I qui m'acull a mi acull aquell que m'ha enviat". Jesús és el que fa possible la comunitat: "Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats. Feu-vos deixebles meus, que el meu jou és suau i la meva càrrega lleugera i trobareu el repòs que tant desitjàveu". "El Pare ho ha posat tot a les meves mans".